

بسمه تعالی
معاونت آموزش
دفتر طرح و برنامه های درسی

استاندارد شغل آموزش

چادرشب باف

گروه شغلی
صنایع دستی (بافت)

کد ملی شغل

۷۳۱۸-۷۵-۰۲۱-۱

تاریخ تدوین استاندارد: ۹۳/۱۱/۱

نظارت بر تدوین محتوا و تصویب : دفتر طرح و برنامه های درسی

کد ملی شناسایی شغل : ۱-۲۱-۰۷۵-۷۳۱۸

اعضاء کمیسیون تخصصی برنامه ریزی درسی رشته صنایع دستی و هنر - بافت :

سهیلا عبدلی

بهشته نصیری راد

فاطمه عرفانی

صدیقه رضاخواه

حوزه های حرفه ای و تخصصی همکار برای تدوین استاندارد شغل و آموزش:
-اداره کل آموزش فنی و حرفه ای استان مازندران

فرآیند اصلاح و بازنگری :

-کمیته تخصصی صنایع دستی (بافت) دفتر طرح و برنامه های درسی

آدرس دفتر طرح و برنامه های درسی

تهران - خیابان آزادی ، خیابان خوش شمالی ، نبش خیابان نصرت ، ساختمان شماره ۲ ، سازمان آموزش فنی و حرفه ای کشور ،

شماره ۹۷

تلفن ۶۶۵۶۹۹۰۰ - ۹

دورنگار ۶۶۹۴۴۱۱۷

آدرس الکترونیکی : Barnamehdarci@yahoo.com

تهیه کنندگان استاندارد شغل / شایستگی

ردیف	نام و نام خانوادگی	آخرین مدرک تحصیلی	رشته تحصیلی	شغل و سمت	سابقه کار مرتبط	آدرس ، تلفن و ایمیل
۱	سمیه پورابراهیم عمران	لیسانس	طراحی پوشاک	مدرس دانشگاه جامع علمی و کاربردی - مربی بخش صنایع دستی آموزشگاه آزاد	۳سال	تلفن ثابت: ۰۱۲۲۷۷۴۰۱۰۴ تلفن همراه: ۰۹۱۱۲۲۶۶۲۰ ایمیل: olgooyehonar@yahoo آدرس: مازندران-محمودآباد-خ امام-کوچه شهید نام آور-پلاک ۷۷
۲	محبوبه صالحی عقیلی	دیپلم	طراحی دوخت	مربی و مدیر (طراحی و دوخت) آموزشگاه آزاد فنی و حرفه ای	۱۰سال	تلفن ثابت: ۰۱۲۱۲۲۷۱۵۷۵ تلفن همراه: ۰۹۱۱۲۲۱۱۶۹۴ ایمیل: olgooyehonar@yahoo آدرس: مازندران-آمل-خ نور-فجر ۲۴ آموزشگاه الگوی هنر
۳	هادی امیری	لیسانس	صنایع دستی	مربی مرکز صنایع دستی شهرستان بابل	۴سال	تلفن ثابت: تلفن همراه: ۰۹۱۱۱۲۹۷۱۰۹ ایمیل: hadi-artist۶۴@yahoo.com آدرس: بابلسر-خیابان شریعتی-کوچه جانبازان-ساختمان نگار ۲
۴	سیده سکینه واحدپور	ابتدایی	-	چادرشب باف	۲۵سال	تلفن ثابت: ۰۱۲۱۳۲۶۵۰۷ تلفن همراه: ایمیل: آدرس: مازندران-آمل-کوچه یگانه-کوی شهیدمطهری
۵	حمید رضا زارع	لیسانس	برق	کارشناس آموزش و پژوهش	۵سال	تلفن ثابت: تلفن همراه: ۰۹۱۱۸۲۲۶۲۳۰ ایمیل: hamid۹۷۸۱۳۵۷@yahoo.com آدرس: اداره کل آموزش فنی و حرفه ای مازندران

تعاریف :

استاندارد شغل :

مشخصات شایستگی ها و توانمندی های مورد نیاز برای عملکرد موثر در محیط کار را گویند در بعضی از موارد استاندارد حرفه ای نیز گفته می شود.

استاندارد آموزش :

نقشه ی یادگیری برای رسیدن به شایستگی های موجود در استاندارد شغل .

نام یک شغل :

به مجموعه ای از وظایف و توانمندی های خاص که از یک شخص در سطح مورد نظر انتظار می رود اطلاق می شود .

شرح شغل :

بیانیه ای شامل مهم ترین عناصر یک شغل از قبیل جایگاه یا عنوان شغل ، کارها ارتباط شغل با مشاغل دیگر در یک حوزه شغلی ، مسئولیت ها ، شرایط کاری و استاندارد عملکرد مورد نیاز شغل .

طول دوره آموزش :

حداقل زمان و جلسات مورد نیاز برای رسیدن به یک استاندارد آموزشی .

ویژگی کارآموز ورودی :

حداقل شایستگی ها و توانایی هایی که از یک کارآموز در هنگام ورود به دوره آموزش انتظار می رود .

کارورزی :

کارورزی صرفاً در مشاغلی است که بعد از آموزش نظری یا همگام با آن آموزش عملی به صورت محدود یا با ماکت صورت می گیرد و ضرورت دارد که در آن مشاغل خاص محیط واقعی برای مدتی تعریف شده تجربه شود.(مانند آموزش یک شایستگی که فرد در محل آموزش به صورت تئوریک یا با استفاده از عکس می آموزد و ضرورت دارد مدتی در یک مکان واقعی آموزش عملی ببیند و شامل بسیاری از مشاغل نمی گردد.)

ارزشیابی :

فرآیند جمع آوری شواهد و قضاوت در مورد آنکه یک شایستگی بدست آمده است یا خیر ، که شامل سه بخش عملی ، کتبی عملی و اخلاق حرفه ای خواهد بود .

صلاحیت حرفه ای مربیان :

حداقل توانمندی های آموزشی و حرفه ای که از مربیان دوره آموزش استاندارد انتظار می رود .

شایستگی :

توانایی انجام کار در محیط ها و شرایط گوناگون به طور موثر و کارا برابر استاندارد .

دانش :

حداقل مجموعه ای از معلومات نظری و توانمندی های ذهنی لازم برای رسیدن به یک شایستگی یا توانایی . که می تواند شامل علوم پایه (ریاضی ، فیزیک ، شیمی ، زیست شناسی) ، تکنولوژی و زبان فنی باشد .

مهارت :

حداقل هماهنگی بین ذهن و جسم برای رسیدن به یک توانمندی یا شایستگی . معمولاً به مهارت های عملی ارجاع می شود .

نگرش :

مجموعه ای از رفتارهای عاطفی که برای شایستگی در یک کار مورد نیاز است و شامل مهارت های غیر فنی و اخلاق حرفه ای می باشد .

ایمنی :

مواردی است که عدم یا انجام ندادن صحیح آن موجب بروز حوادث و خطرات در محیط کار می شود .

توجهات زیست محیطی :

ملاحظات است که در هر شغل باید رعایت و عمل شود که کمترین آسیب به محیط زیست وارد گردد.

نام شغل:	
چادرشب باف	
شرح شغل :	
چادرشب بافی یکی از مشاغل مربوط به صنایع دستی نساجی سنتی است که شایستگی هایی از قبیل چله کشی چادرشب، راه اندازی دستگاه بافت چادر شب، رنگ بندی تار و پود در بافت چادرشب، بافت چادرشب، انجام مراحل تکمیل چادرشب را دربر می گیرد و با مشاغل جاجیم بافی و صنایع نساجی در ارتباط می باشد.	
ویژگی های کارآموز ورودی :	
حداقل میزان تحصیلات : پایان دوره راهنمایی	
حداقل توانایی جسمی : سلامت کامل جسمانی و روانی	
مهارت های پیش نیاز این استاندارد :-	
طول دوره آموزش :	
طول دوره آموزش	: ۱۶۹ ساعت
- زمان آموزش نظری	: ۵۷ ساعت
- زمان آموزش عملی	: ۱۱۲ ساعت
- کارورزی	: - ساعت
- زمان پروژه	: - ساعت
بودجه بندی ارزشیابی (به درصد)	
- آزمون نظری :	۲۵%
- آزمون عملی :	۶۵%
- اخلاق حرفه ای :	۱۰%
صلاحیت های حرفه ای مربیان :	
- لیسانس صنایع دستی یا طراحی دوخت با یک سال سابقه کار مرتبط	
- فوق دیپلم طراحی صنایع دستی و دوخت با ۲ سال سابقه کار مرتبط	
- دیپلم متوسطه با ۵ سال سابقه کار مرتبط	

* تعریف دقیق استاندارد (اصطلاحی) :

چادرشب پارچه ای زیبا و رنگارنگ است که در استان مازندران، گیلان (رودسر و قاسم آباد) و خراسان بافته شده و زنان محلی به دور کمر می پیچند، شاید در قدیم از آن به عنوان روانداز در شب ها استفاده می نموده اند و به همین دلیل به آن چادرشب گفته اند. نقوش آن : هندسی، حیوانی، نباتی و معمولاً از ابریشم رنگی استفاده می شود.

هله: به دو تار کنار هم هله گفته می شود.

سیر: به چهار هله یک سیرگفته می شود.

چله: به هرچهل هله یک چله گفته می شود.

* اصطلاح انگلیسی استاندارد (و اصطلاحات مشابه جهانی) :

Traditional cloth weaving (chador shad befit)

* مهم ترین استانداردها و رشته های مرتبط با این استاندارد :

جاجیم بافی

* جایگاه استاندارد شغلی از جهت آسیب شناسی و سطح سختی کار :

- الف : جزو مشاغل عادی و کم آسیب طبق سند و مرجع .....
- ب : جزو مشاغل نسبتاً سخت طبق سند و مرجع .....
- ج : جزو مشاغل سخت و زیان آور طبق سند و مرجع .....
- د : نیاز به استعلام از وزارت کار

استاندارد شغل

- شایستگی ها

ردیف	عناوین
۱	چله کشی چادرشب
۲	راه اندازی دستگاه بافت چادرشب
۳	رنگ بندی تاروپود در بافت چادرشب
۴	بافت چادرشب
۵	انجام مراحل تکمیل چادرشب
۶	بسته بندی ، بازاریابی و فروش محصولات

استاندارد آموزش
- برگه‌ی تحلیل آموزشی

	زمان آموزش			عنوان : چله کشی چادرشب
	جمع	عملی	نظری	
	۲۲	۲۰	۱۲	
تجهیزات ، ابزار ، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش ، مهارت ، نگرش ، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			
- انواع الیاف (پنبه، پشم، ابریشم) - نخ ضریح - چوب مناسب چله کشی - نخ در رنگ‌های مورد نیاز - نور - منابع: دستبافته های سوادکوه تاریخ پارچه و نساجی در ایران				دانش :
			۲	- انواع الیاف (پنبه، پشم، ابریشم)
			۲	- معایب و محاسن الیاف
			۳	- نحوه چله کشی
			۳	- انواع چله : یک رنگ (راه راه) چندرنگ (پتوئی و چهارخانه یا ضریح دار)
			۲	- مفاهیم هله، سیر و چله
				مهارت :
		۴		- محاسبه مترآژ چله با توجه به ابعاد محصول تولیدی
		۴		- یکنواخت کردن کشش نخ های چله
		۴		- چله کشی راه راه
	۴		- چله کشی پتوئی	
	۴		- چله کشی چهارخانه یا ضریح دار	
			نگرش :	
			- معرفی رشته چادرشب بافی	
			ایمنی و بهداشت :	
			- استفاده از ماسک هنگام چله کشی	
			توجهات زیست محیطی :	
			-	

استاندارد آموزش
- برگه‌ی تحلیل آموزشی

	زمان آموزش			عنوان : راه اندازی دستگاه بافت چادرشب
	نظری	عملی	جمع	
	۱۰	۲۰	۳۰	
تجهیزات ، ابزار ، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش ، مهارت ، نگرش ، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			
-دستگاه بافت چادرشب (پاچال) - قلاب -قیچی - دستگاه نخ ریزی -ماسوره - ماکو - نخ مصرفی -قیچی -منابع: دستبافته های سوادکوه			۴	دانش : - اجزای تشکیل دهنده دستگاه بافت چادرشب (نورد،شانه،ورد ...) - مسیر عبور نخ‌های چله در دستگاه بافت چادرشب
			۳	-اجزای تشکیل دهنده دستگاه نخ ریزی (چل دیک)
			۲	- نحوه کار با دستگاه نخ ریزی (تاباندن نخ، ریسیدن، ماسوره پیچی)
			۱	
				مهارت : - عبور دادن تارها از میان وردها - عبور تارها از میان شکاف های شانه توسط قلاب - نصب تارهای رد شده از ورد و شانه بر روی نورد جلویی - پیچاندن نخ به دور ماسوره با استفاده از دستگاه نخ ریزی - نصب ماسوره پر شده در ماکو
		۹		
		۶		
		۲		
		۲		
		۱		
	نگرش : -معرفی رشته های نساجی سنتی			
	ایمنی و بهداشت : -با توجه به وجود نورکافی در محیط			
	توجهات زیست محیطی :			

استاندارد آموزش
- برگه‌ی تحلیل آموزشی

	زمان آموزش			عنوان :
	نظری	عملی	جمع	
	۱۰	۲۰	۳۰	
تجهیزات ، ابزار ، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش ، مهارت ، نگرش ، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			رنگ بندی تار و پود در بافت چادرشب
-مداد رنگی				دانش :
- گواش		۲		-انواع رنگهای (طبیعی، شیمیائی)
-قلم مو		۳		-مفهوم رنگ های اصلی
- پالت		۲		-نحوه ترکیب بندی تاروپود
- قطره چکان		۲		-انواع رنگ های رایج در چادرشب
- تخته وایت برد		۱		-نقوش مورد استفاده (هندسی، حیوانی، نباتی)
- مقوای فابریا نو				مهارت :
- برگه A۴				- ترکیب بندی رنگها(اصلی - فرعی - مکمل - متضادو...)
- مداد				- ترکیب بندی رنگی انواع چادرشب
- دستگاه بافت چادرشب	۱۰			نگرش :
- نخ مصرفی در رنگ های	۱۰			- دقت درانتخاب رنگ مناسب چادرشب
مختلف (پنبه-پشم-ابریشم)				ایمنی و بهداشت :
- قیچی				- استفاده از ماسک هنگام کار بارنگ
- منابع				توجهات زیست محیطی :
مبانی هنرهای تجسمی(قسمت دوم)				

استاندارد آموزش
- برگه‌ی تحلیل آموزشی

	زمان آموزش			عنوان: بافت چادرشب
	جمع	عملی	نظری	
	۳۰	۲۲	۸	
تجهیزات، ابزار، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش، مهارت، نگرش، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			
-دستگاه بافت چادرشب - نخ مناسب (پشمی-پنبه ای-ابریشمی) -قیچی -متید - ماکو - منابع: نساجی سنتی ایران				دانش: - انواع الیاف مصرفی در بافت چادرشب (پنبه، پشم، ابریشم) - مسیر عبور ماکو از میان دهانه - نحوه کنترل لبه های کار (رعایت یکنواختی عرض چادرشب در طول بافته) - نحوه شانه زدن
			۳	
			۲	
			۱	
			۲	
				مهارت: - ایجاد دهانه کار با استفاده از پدال - رد نمودن ماکو (پودگذاری) بعد از ایجاد دهانه - استفاده از ابزار کنترل عرض (متید) - تعویض ماسوره - پیچاندن نورد عقبی برای جمع کردن محصول بافته شده - پیچیدن محصول بافته شده بر روی نورد جلویی
		۶		
		۳		
		۴		
		۲		
	۴			
	۳			
				نگرش: -دقت در بافت چادر شب
				ایمنی و بهداشت: - رعایت اصول صحیح نشستن پشت دستگاه چادرشب
				توجهات زیست محیطی:

استاندارد آموزش
- برگه‌ی تحلیل آموزشی

	زمان آموزش			عنوان
	جمع	عملی	نظری	
	۲۸	۱۶	۱۲	
تجهیزات ، ابزار ، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش ، مهارت ، نگرش ، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			انجام مراحل تکمیل چادرشب
-انواع مواد شوینده(صابون پودر لباسشویی، آب ژاول، شامپو) - قیچی سرکج -قلاب -چرخ خیاطی -متر - منابع دستبافته های سوادکوه				دانش :
			۳	- نحوه ترمیم نخ های تار و پود
			۲	- معایب پودگذاری در طول بافت
			۱	- نحوه پائین کشی پارچه ازدستگاه چادرشب
			۱	- نحوه بریدن انواع تخته های چادرشب
			۱/۳۰	-نحوه چیدمان قطعات بریده شده
			۱	- نحوه تمیزکاری و لبه دوزی
			۱/۳۰	-انواع شوینده (صابون، پودر لباسشویی و...)
			۱	-نحوه نگهداری چادرشب
				مهارت :
		۲		-برطرف کردن زائده های گره مانند(نپ) در طول کار
		۲		- ترمیم نخ‌های پاره شده چله و انتقال گره به پشت کار
		۲		- افزودن نخ جدید پود به نخ قبلی
		۳		- پود گذاری معکوس جهت رفع معایب بافت
	۲		- پائین کشی بافته ازروی دستگاه	
	۲		- چیدمان قطعات بریده شده و لبه دوزی آن	
	۲		-انتخاب شوینده مناسب با توجه به نوع لیف	
	۲		-نگهداری مناسب چادرشب	
	۱		-تا زدن چادرشب جهت بسته بندی	
			نگرش :	
			-دقت در کار و کنترل صحیح بافت	
			ایمنی و بهداشت :	
			رعایت نکات ایمنی در هنگام استفاده از مواد شوینده	
			استفاده از دستکش در هنگام شستشو	
			توجهات زیست محیطی :	
			-خودداری از ریختن مواد شوینده در محیط زیست	

استاندارد آموزش
- برگه‌ی تحلیل آموزش

	زمان آموزش			عنوان : بسته بندی ، بازاریابی و فروش محصولات
	جمع	عملی	نظری	
	۱۵	۱۰	۵	
تجهیزات ، ابزار ، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش ، مهارت ، نگرش ، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			
متون آموزشی کامپیوتر فیلم عکس و پوستر				دانش : - نحوه ارتباطات و عرضه محصول به بازار - تبلیغات میدانی و اینترنتی - بررسی نیاز بازار و ارائه محصول -
			۲	
			۱/۵	
			۱/۵	
		۳		مهارت : - قدرت بیان و نحوه کاربرد الفاظ صحیح - بسته بندی شکیل و مناسب محصول - انتخاب مکان های خاص جهت ارائه محصولات -
		۴		
		۳		
				نگرش : - بازاریابی برای کسانی که شغل بافت را انتخاب کرده اند و بدینوسیله امرار معاش می نمایند از اصول کار به حساب می آید
			ایمنی و بهداشت : - -	
			توجهات زیست محیطی : - -	

- برگه استاندارد تجهیزات

ردیف	نام	مشخصات فنی و دقیق	تعداد	توضیحات
۱	دستگاه پاچال	دو وردی چوبی	۵ عدد	
۲	دستگاه نخ ریزی (چل دیک)	چوبی	۳ عدد	
۳	چرخ خیاطی	خانگی	۳ عدد	
۴	کپسول آتش نشانی	۶ کیلویی پودر خشک	۱ عدد	
۵	جعبه کمک های اولیه	سری کامل	۱ جعبه	
۶	تخته وایت برد	۱۰×۷۰ سانتیمتر	۱ عدد	

توجه :

- تجهیزات برای یک کارگاه به ظرفیت ۱۵ نفر در نظر گرفته شود .

- برگه استاندارد مواد

ردیف	نام	مشخصات فنی و دقیق	تعداد	توضیحات
۱	مداد رنگی	۲۴ رنگ	۱ بسته	
۲	گواش	۶ رنگ	۱ بسته	
۳	مقوای فابریانو	۲۲۰ گرم	۳ عدد	
۴	برگه A۴	۸۰ گرمی	۲۰ عدد	
۵	مداد	HB	۱ عدد	
۶	انواع مواد شوینده	صابون - پودر ماشی لباسشویی	از هر کدام ۱ عدد	
۷	انواع الیاف	(پنبه، پشم و ابریشم)	از هر لیف یک	
۸	ماژیک وایت برد	قرمز و آبی	کلاف	
۹	نخ	قرقره سیگارد رنگ های	از هر کدام ۱ عدد	
۱۰	تخته پاک کن	مورد نیاز	از هر کدام ۱ عدد	
۱۱		وایت برد	به مقدار لازم ۱ عدد	

توجه : - مواد برای یک کارگاه به ظرفیت ۱۵ نفر در نظر گرفته شود.

- برگه استاندارد ابزار

ردیف	نام	مشخصات فنی و دقیق	تعداد	توضیحات
۱	قلم مو	گرد	۳ عدد	
۲	پالت	تخم مرغی	۳ عدد	
۳	قطره چکان	معمولی	۳ عدد	
۴	چوب برای چله کشی	معمولی	۲۰ عدد	
۵	قلاب	شماره ۱۱	۳ عدد	
۶	متر	پلاستیکی	۳ عدد	
۷	قیچی سرکج	سرکج	۱ عدد	
۸	قیچی	معمولی	۱ عدد	

توجه :

- ابزار به ازا هر سه نفر محاسبه شود .

- منابع و نرم افزار های آموزشی (اصلی مورد استفاده در تدوین و آموزش استاندارد)

ردیف	عنوان منبع یا نرم افزار	مؤلف	مترجم	سال نشر	محل نشر	ناشر یا تولید کننده
۱	دستبافته های سوادکوه	مصطفی رستمی	-	۱۳۸۶	تهران	فرهنگستان هنر
۲	نساجی سنتی ایران	حسین یآوری	-	۱۳۸۷	تهران	سوره مهر (وابسته به حوزه هنری)
۳	تاریخ پارچه و نساجی در ایران	فریده طالبپور	-	۱۳۸۶	تهران	دانشگاه الزهرا
۴	مبانی هنرهای تجسمی (قسمت دوم)	عبدالمجید حسینی راد	-	۱۳۸۲	تهران	چاپ و نشر کتاب‌های درسی

فهرست سایت های قابل استفاده در آموزش استاندارد

۱. www.niazpardaz.com.